

(*Manyoc*, p. 220); AMAlcover li dóna els matisos de 'picat' (BDLC VII, 51) i 'amaten't': «Encara no hagué acabades aqueixes paraules, com, zas!, ja compareix sa jaieta --- dient, tota remolesta: —M'has cridada? Idò ve-me-t'aquí!» (BDLC XVI, 131); a Eiv. 'viu, resolt': «—Idò, mira, ja és aquí —digué En Xiquet, veent que sa mare s'acostava tota remolesta i folgosa», JnCastelló (*Rond.*, 93). Mentre que remolesta l'usa el ross. Saisset amb un sentit com 'brogit': «Tot dos eren d'aqueixa gent / qu'estimen lo treball --- fet, i els dies de festa / corrien pels cafès fent mam i remolesta»; «La meua dona és sovint sola / i s'enyora a no poguer més: / qu'en podríem pas fer de musica també? / I, teniu demà just s'escau la seua festa: / fem-li un poc de remolesta, / això la reviscolará!» (*Perp.*, 60; *Catal.* 15 *d. R.*, 129). Deriv. de molest amb re-, però tant o més causats per infl. de remor i rêmora (rêmola).

Demolir [Lacav.], pres del ll. *demoliri* 'tirar a terra', 'enderrocar': mot savi d'ús no gaire desenrotllat en català, fora del domini rossellonès, on l'ha ajudat la influència del fr. *démolir*: allà sovint alterat popularment en *esmolar*: «hi ha un bon salt d'aiga però el molí és *æzmullit*», Cerd. (Eina, 1959), «la Font Nova està *æzmulida*», Montsequi d'Albera (1959); *esmolinar-se* 'esllavissar-se' sento a Bompàs: «en aquell tros de ribera la terra s *æzmulina*» (1960), amb la terminació d'*arruinar-se*; *demolició* [Lacav.], *demolidor* [id.].

Molada, V. *moldre*; com a nom d'una mena de drap, com que del doc. de 1438 es dedueix que eren rentats o llavats pels tintorers, potser és també derivat de *mola*, en el sentit de molí de bataner *Moladó*, V. *moló* *Molador*, *moladora*, V. *moldre* *Moladura* 'cop', maestr. = cast. *moledura* (*moler a palos*) *Molar*, V. *mola* (MOLDRE); *peix molar* està per *mular* (MUL) *Molar* (naut.) és *mollar* = *amollar* *Molari*, *molassa*, V. *mola* (MOLDRE)

MOLDRE, del ll. MÖLÈRE id. □ 1.ª doc.: orígens.

AlcM cita un parell d'exemples en Llull («la *mola* mol la farina); en un altre usa la forma del subjuntiu: «Lo *muliner* veem, qui pica les dues *moles*, per tal que'l blat se'n *mola* mills e pus tost», *L. de Con templ.*, 122. «Fo adordonat per En B. S. P., batle de Perpenyà --- que'ls moners, pus que auran pres, per *molre*, froment, ordí o altres blats, lo tornen --- *mòlt* a la casa d'aquel --- de qui serà, dins 10 dies», a. 1310 (RLR x, 62); «--- com cinc naus --- són arribades al port de Cafà carregades de forment --- tramès que fessen *molre* tots los *molins* qui eren en lo riu ---», Jo. Martorell (Ag. II, 274). El participi *mòlt*, *mòlta*, és també constant des dels orígens: veg. supra a. 1310, o: «aureu neules de sucre e matreu aquella pasta de sobre --- e aureu sucre ben *mòlt* e salgar-l'en-ets demunt», recepta de fer massapà S. XIV (*Libre de totes maneres de confits*, p. p. Faraudo, *BABL* XIX, cap. 28).

La forma *moldre* amb la -d- epentètica predomina des del S. XV, ja en JnEsteve (c. 1472, val.): «*moldre*: conterere» (m-3-v^o); si bé el gironí OPou encara n'ho admet, cent anys més tard («*molre*: molio», «mola de

molre farina», *TbPu.*, 215, 216); mentre que en Verdager ja pot ser arcaïtzant llatinització: «bé te'n pots dolre: / salva'm! no temo 'ls monstres que d'ayre veig venir / fent xirrar les serres de dents que m'han de *molre*», *Ail.* VI, 12c. Avui és *moldre* a la major part del domini, incloent-hi Menorca i Eiv. («*moldre*: moler»), tot el PVal. i quasi tot el Princ.; però es manté *molre* a la ruralia mallorquina, en ross., Alt-Emp. i al llarg dels Pirineus fins a Cardós i Vall Ferrera (1932-4), i la resta del Pallars i Ribagorça. A la major part d'aquestes dues comarques l'imperfet és en -eva, d'acord encara amb la terminació del llatí («en lo molí abans *molêben*» Altron, 1964), «a la Mola abans *molêben* ---», Antist, 1957. En el domini ross., en gran part dels seus oficis el reemplaça *molinar*, en altres llocs *molturar* (infra). Cap al NO. l'he sentit aplicat a l'erosió que causa un riu, no tinc nota dels llocs, però en tot cas continua així per l'Alt Ar.: «el río va *molliendo* mucho: se lleva la carretera» a Broto (1965).

DERIV.: *Moledis*. *Moledor*. *Moledura*. *Molejador*. *Molent*. *Mòlta* 'acció de moldre' [1426]. *Molits* mall. S. XIV potser una mena de pell feta amb tallets menuts (com *mòlts*), de pell valuosos, enganxats a una pell ordinària; *molissar* AlcM. *Moltura* [1090]; «lo molí de oli --- a cuydar-se bé del oli de las olivas, que és lo que queda después de la *moltura*», B. de Maldà (*Excurs.*, p. 125); el sentit de 'la quantitat del producte mòlt que es cobra el moliner', ja en un doc. de Poblet de 1172, autoritzant que uns pobladors «posint ibi molere sine *moltura*» (*Cart.*, 153); «de Déu vénen les gràcies e de Montini les *moltures*», *Decam.* VIII, § 3, 446.12f., sentit no ben clar, trad. *macigni* (cf. it. *macinare* 'moldre').

Molturar [1685] reemplaça *moldre* en diversos llocs, almenys per a 'dedicar-se a moldre en molí': a Gorga (val. S.) preguntant què hi feien en cert edifici (amb aspect de molí) contestaven «*molturàven* allí» (1963); «lo molí de la Farga 'l' feien servir per *murturà* per als tossinos» Tuixén; a Benasc diuen *molturar* parlant amb gent forana, i *amoldurà* explicant-se entre ells (1965). *Molturet*.

Comolt i *comoltat* mots medievals que semblen ser derivats de *moldre*, *mòlt*, amb un significat que des de 'esmicolar, fer farina, juntament amb altres' hauria passat a 'reduir a pasta', 'barrejar com a pasta amb una altra cosa'. Mot rar, que apareix en text bastant clar en el *Gènesi de Scriptura* del rector de Montseny Guillem G. Serra (1451): «dixeren los egipcians als fills de Israel: exits ivàs de la terra de Egipte --- e mantinent --- exiren --- de Egipte, e portaren-se'n farina que tenien passada, que no los lech que los levàs ['no tingueren temps de fer que els fermentés amb llevat'] --- per què hagueren a pendre aquella farina *comoltada* e ligaren-la en tovalles e portaren-la-se'n aytal --- e cogueren la pasta que portaven *comoltada* en brases, e menjaren de aquell pa en brases» (Ag., p. 63). Així, uneixo el mot que apareix en doble forma en dues receptes del *Llibre de Cuina* del S. XIV p. p. BSCC XVI, 167: «com serà levat del foc, si no és espès a ta guisa [si no és, pel teu gust, prou dens],